

ZMĚNY NÁHRAD CESTOVNÍCH VÝDAJŮ S ÚČINNOSTÍ OD LEDNA 2017

JUDr. MARIE SALAČOVÁ

S účinností od 1. ledna 2017 opět dochází ke změně sazeb náhrad cestovních výdajů. K uvedenému datu se mění sazby stravného, sazby základní náhrady a průměrných cen pohonných hmot pro používání soukromých silničních motorových vozidel při pracovních cestách zaměstnanců, a to novými vyhláškami Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva financí. Jedná se o vyhlášku ze dne 20. prosince 2016 č. 440/2016 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, a vyhlášku ze dne 3. listopadu 2016 č. 366/2016 Sb., o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2017. Povinnost ke stanovení zmíněné úpravy jmenovanými ministerstvy vyplývá z ustanovení § 189 odst. 1 a odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

Sazby stravného pro kalendářní rok 2017 pro tuzemské pracovní cesty mění shora citovaná vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí pro zaměstnance zaměstnavatele, který není uveden v § 109 odst. 3 (tj. pro zaměstnance zaměstnavatele v podnikatelské sféře) zákoníku práce v jeho § 163 odst. 1 ve svém ustanovení § 2 a pro zaměstnance zaměstnavatele, který je uveden v § 109 odst. 3 (tj. pro zaměstnance zaměstnavatele v rozpočtové nebo státní správě) téhož zákoníku práce v jeho § 176 odst. 1 ve svém § 3. Ve zmíněném § 2 je nově stanoveno, že za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší zaměstnanci stravné podle § 163 odst. 1 zákoníku práce nejmeně ve výši

- a) **72 Kč**, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) **109 Kč**, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- c) **171 Kč**, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Ve zmíněném § 3 je pak také nově stanoveno, že za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší zaměstnanci stravné podle § 176 odst. 1 zákoníku práce ve výši

- a) **72 Kč až 86 Kč**, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) **109 Kč až 132 Kč**, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- c) **171 Kč až 205 Kč**, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel je v téže vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí stanovena v jejím § 1. Jde konkrétně o to, že sazba základní náhrady za 1 km jízdy podle § 157 odst. 4 zákoníku práce činí nejmeně u

- a) **jednostopých vozidel a tříkolek 1,10 Kč,**
- b) **osobních silničních motorových vozidel 3,90 Kč.**

To prakticky znamená, že se sazby základní náhrady pro kalendářní rok 2017 mění. Z toho pak vyplývá, že u nákladních automobilů, autobusů a traktorů činí nejme-

ně **7,80 Kč**, tj. nejméně dvojnásobnou výši základní sazby platné pro osobní silniční motorová vozidla, jak je stanoveno v § 157 odst. 5 zákoníku práce. Samozřejmě že u zaměstnavatelů v rozpočtové nebo státní správě jsou tyto sazby základní náhrady závazné, a to na základě § 175 zákoníku práce.

Výše průměrné ceny za 1 litr pohonné hmoty podle § 158 odst. 3 věty třetí zákoníku práce nově činí na základě § 4 nové shora citované vyhlášky:

- a) **29,50 Kč** u benzínu automobilového 95 oktanů,
- b) **32,50 Kč** u benzínu automobilového 98 oktanů,
- c) **28,60 Kč** u motorové nafty.

Vyhláška č. 440/2016 Sb. současně ruší vyhlášku č. 385/2015 Sb.

PŘÍKLAD 1

Zaměstnanec použil ke služební cestě vlastní vozidlo, ale nemá doklad o nákupu pohonných hmot. Vozidlo jezdí na LPG. Jakým způsobem určí cestovní náhrady? Je někde vyhlášována průměrná cena pro LPG?

Průměrná cena pro LPG není nikde vyhlášována. Řešení situace je následující:

Podmínky pro používání soukromých silničních motorových vozidel při pracovních cestách zaměstnanců upravuje a stanoví § 157 a § 158 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů. Způsob výpočtu náhrady za spotřebovanou pohonnou hmotu upravují odstavce 2, 3 a 4 zmíněného § 158. Zde je jednoznačně stanoveno, že náhradu za spotřebovanou pohonnou hmotu určí zaměstnavatel násobkem ceny a množství spotřebované pohonné hmoty, tedy výpočtem za pomoci ceny pohonné hmoty a údajů o spotřebě uvedených ve velkém technickém průkazu vozidla (protože žádné vozidlo není schopno měřit spotřebu pohonné hmoty pro každou konkrétní pracovní cestu zvlášť). Dále je stanoveno, že cenu pohonné hmoty prokazuje zaměstnanec dokladem o nákupu, ze kterého je patrná souvislost s pracovní cestou, a jestliže zaměstnanec hodnověrným způsobem cenu pohonné hmoty neprokáže, použije zaměstnavatel pro určení výše náhrady průměrnou cenu příslušné pohonné hmoty stanovenou prováděcím právním předpisem vydaným podle § 189, tj. vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí, kterou je pro kalendářní rok 2017 vyhláška č. 440/2016 Sb.

Jestliže shora zmíněný technický průkaz použitého vozidla potřebné údaje neobsahuje, vznikne zaměstnanci právo na náhradu výdajů za spotřebované pohonné hmoty pouze tehdy, pokud spotřebu prokáže technickým průkazem vozidla shodného typu se shodným objemem válců nebo si nechá údaje stanovit údaje autorizovanou zkušebnou motorizovaných vozidel. A shodný postup platí i pro změnu používané pohonné hmoty, to znamená z benzínu na plyn, pokud se takové soukromé vozidlo používá pro pracovní účely, tedy i pro pracovní cesty.

PŘÍKLAD 2

Jsmo společnost s ručením omezeným, zaměstnanec naší firmy bude v průběhu února 2017 vyslán na tuzemskou pracovní cestu a se souhlasem zaměstnavatele použije soukromé silniční motorové vozidlo ve smyslu ustanovení § 157 odst. 3 zákoníku práce. Nejsme si jisti, zda zaměstnanec musí použít své vlastní silniční motorové

vozidlo a jak počítat náhradu za spotřebovanou pohonnou hmotu, pokud se týká ceny za benzin.

V ustanovení § 157 odst. 3 zákoníku práce je jasně stanoveno, že použije-li zaměstnanec na žádost zaměstnavatele silniční motorové vozidlo (s výjimkou vozidla poskytnutého zaměstnavatelem), přísluší mu za každý 1 km jízdy sazba základní náhrady a náhrada výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu. Zaměstnanec může použít soukromé silniční motorové vozidlo kohokoliv, nejenom svoje, jen ne vozidlo svého zaměstnavatele, kterým by byl podnikatel – osoba samostatně výdělečně činná, tedy s vyúčtováním náhrad za jeho použití. Nové sazby základní náhrady a průměrné ceny pohonných hmot stanoví s účinností od 1. ledna 2017 vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 440/2016 Sb. Sazba základní náhrady činí nejméně 3,90 Kč za 1 km jízdy a průměrné ceny benzínu jsou rozdílné podle druhu benzínu, jak je shora uvedeno.

Jestliže bude chtít zaměstnanec počítat po návratu z pracovní cesty náhradu za spotřebovanou pohonnou hmotu s cenou pohonné hmoty, za jakou ji skutečně nakoupil, musí k předmětnému vyúčtování připojit doklad o nákupu, ze kterého je patrná souvislost s pracovní cestou. Dokonce bude-li prokazovat zaměstnanec cenu pohonné hmoty více doklady o jejím nákupu, ze kterých je patrná souvislost s pracovní cestou, vypočítá se cena pohonné hmoty pro určení výše náhrady aritmetickým průměrem zaměstnancem prokázaných cen. Jestliže však zaměstnanec hodnověrným způsobem cenu pohonné hmoty zaměstnavateli neprokáže, použije zaměstnavatel pro určení výše náhrady průměrnou cenu příslušné pohonné hmoty stanovenou prováděcím právním předpisem vydaným podle § 189 zákoníku práce, tj. vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí č. 440/2016 Sb.. Tento postup vyplývá z ustanovení § 158 odst. 3 zákoníku práce.

Náhradu za spotřebovanou pohonnou hmotu určí zaměstnavatel podle ustanovení § 158 odst. 2 zákoníku práce násobkem ceny pohonné hmoty a množství spotřebované pohonné hmoty a s pomocí údajů o spotřebě uvedených v technickém (tj. velkém) průkazu použitého vozidla, který je zaměstnanec povinen zaměstnavateli předložit (tj. k nahlédnutí, nikoliv k fotografování – předmětný technický průkaz si může zaměstnavatel ofoťit pouze se souhlasem zaměstnance, a to vzhledem k zákonu o ochraně osobních dat). Jestliže technický průkaz vozidla tyto údaje neobsahuje, přísluší zaměstnanci náhrada výdajů za pohonné hmoty, jen pokud spotřebu pohonné hmoty prokáže technickým průkazem vozidla shodného typu se shodným objemem válců. Současně je přímo v zákonném textu dále stanoveno, že při určení spotřeby pohonné hmoty použije zaměstnavatel údaj o spotřebě pro kombinovaný provoz podle norem Evropské unie. To prakticky znamená, že obsahuje-li technický průkaz použitého vozidla tento údaj, počítá se náhrada za spotřebovanou pohonnou hmotu pouze s tímto údajem (tj. ten třetí středně vysoký) a nepočítá se už aritmetický průměr. Není-li však tento údaj (pro kombinovaný provoz) v technickém průkazu uveden, vypočítá zaměstnavatel spotřebu pohonné hmoty vozidla i nadále aritmetickým průměrem z údajů v technickém průkazu uvedených. Tato pravidla jsou stanovena v ustanovení § 158 odst. 3 a odst. 4 zákoníku práce. Údaje o spotřebě pro kombinovaný provoz jsou uváděny do technických průkazů vozidel zhruba od konce roku 2005.

ZAHRANIČNÍ STRAVNÉ

V současné době je již také uveřejněna ve Sbírce zákonů nová vyhláška Ministerstva financí o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2017, a to pod číslem 366/2016 Sb. nabývající účinnosti dnem 1. ledna 2017.

Základní sazby zahraničního stravného v cizí měně pro rok 2017 jsou stanoveny v příloze citované vyhlášky, která současně ruší vyhlášku č. 309/2015 Sb., platnou pro kalendářní rok 2016.

Vyhláška přináší 15 změn a jednu novou destinaci.

Jedná se o tyto konkrétní změny:

Alžírsko	ze 40 EUR	na 45 EUR	Macao	ze 40 EUR	na 45 EUR
Benin	ze 40 EUR	na 45 EUR	Niger	ze 40 EUR	na 45 EUR
Džibuti	ze 45 EUR	na 50 EUR	Rovníková Guinea	ze 40 EUR	na 45 EUR
Ekvador	ze 45 EUR	na 50 EUR	Středoafriická republika	ze 45 USD	na 50 USD
Finsko	ze 45 EUR	na 50 EUR	Sýrie	ze 35 EUR	na 40 EUR
Gabon	ze 45 EUR	na 50 EUR	Tunisko	ze 40 EUR	na 45 EUR
Ghana	ze 45 EUR	na 50 EUR	Nové:		
Indie	ze 40 EUR	na 45 EUR	Jižní Súdán	55 USD	
Kamerun	ze 40 EUR	na 45 EUR			

Závěrem doporučuji, aby si čtenáři všechny uvedené změny potvrdili citovanými vyhláškami.

Autorka článku je odborníci v oblasti pracovního práva.

SOUTĚŽ

Zákon o důchodovém spoření nabyl účinnosti 1. ledna 2013. Netrvalo ale dlouho a osud zpochybňovaného a hojně diskutovaného takzvaného II. pilíře penzijního systému byl zpečetěn. Zákon o ukončení důchodového spoření nabyl účinnosti:

10. prosince 2015,
28. prosince 2015 nebo
1. ledna 2016?

Správné odpovědi zasílejte na adresu nar.pojisteni@cssz.cz do 15. února 2017.

V lednu správně odpovídali ti, kteří volili písmeno b) – minimální mzda v naší republice byla poprvé zavedena v únoru 1991 a její výše byla 2 000 Kč.

Náš dárek putuje do Kyjova paní Věrce Novosadové.

